

[Spä? na obsah](#)

Rod je spoločenský vytvor, ktorý definuje úlohy, systémy viery a postoje, predstavy, hodnoty a očakávania mužov a žien. Dosť prispieva ku mocenským vzťahom nie len medzi mužmi a ženami, ale tiež v každej skupine; toto vyúsťuje do mnohých spoločenských problémov. Rôzne kultúry majú na rod, na to, čo je pre mužov a ženy vhodné robiť, rôzne názory. Rod sa nemení len od kultúry ku kultúre, mení sa tiež v priebehu času, alebo sa počas krízovej situácie môže zmeniť v kultúre.

Aký je rozdiel medzi rodom a pohlavím?

Pohlavie odkazuje na biologické rozdiely medzi mužmi a ženami. Kým mnohé z týchto rozdielov sú jasné a stále, naprieč spektrom existujú aj určité biologické rozdiely. Rod sa však dosť zakladá na kultúrnych myšlienkach, systémoch viery, predstavách a očakávaniach ohľadom mužnosti a ženskosti v danej spoločnosti.

Ako súvisí rod s mocou a spravodlivosťou?

V mnohých kultúrach sa skúsenosti a stanoviská mužov považujú za normu. Heterosexuálne mužské správanie, nech je už akokoľvek definované, sa považuje za štandard. Výkon moci, najmä na verejnosti, sa považuje za mužský. Vo väčšine kultúr sa predpokladá, že muži budú vodcami rodiny, komunity a spoločnosti, kým o ženách sa predpokladá, že budú nasledovníčkami a podporovateľkami. Také predpoklady môžu znamenať, že ženy a dievčatá sa nezúčastňujú rozhodnutí ovplyvňujúcich ich životy. Môže to tiež znamenať, že muži nedodržiavajú tradičné úlohy budúceho verejnej kritike. Keďže však je rod spoločensky vytvorená myšlienka, utláčateľské zvyky mužských a ženských úloh je možné spochybniť a zmeniť. Tomuto hovoríme rodová spravodlivosť.

Ako ovplyvňuje rod každého z nás?

Spoločenskými interpretáciami o rode sme ovplyvnení od chvíle nášho narodenia. Mužnosť sa do mentality chlapcov dostáva mnohými spôsobmi. Sú tu spoločenské nátlaky, aby popreli svoje pocity, aby konali fyzicky silne a dokázali svoju hodnotu tým, že budú vládnuť alebo súťažiť s ostatnými. Kontrola alebo moc nad ostatnými a násilie sa môžu považovať za znaky mužnosti. Také začleňovanie do spoločnosti oslabuje ľudskú dôstojnosť každého. Muži a chlapci sú často týraní, aby boli pripravení na vojenskú službu. Vojna samotná je rodovým násilím proti mužom, keďže muži a chlapci sú nútení zabíjať.

Dievčatá sú často spoločensky podmienené, aby popreli svoj intelekt, boli dobrými poslucháčkami, slušnými a poslušnými a dokázali svoju hodnotu tým, že na prvé miesto umiestnia potreby druhých. Pasivita a mlčanlivé prijímanie nespravodlivosti sa môžu považovať za znaky ženskosti. Také spoločenské podmienenie oslabuje ľudskú dôstojnosť a podporuje šikanovanie. Ochrana žien a dievčat sa v propagande používa na podnietenie alebo ospravedlnenie vojny. Vojna samotná je rodovým násilím proti ženám, keďže sexuálne násilie sa používa ako zbraň vojny.

Prečo by sa mierové hnutia mali zaoberať problémom rodového násillia?

Rodová perspektíva dáva dôležité myšlienky o práci za mier a spravodlivosť. Myšlienky o mužnosti a ženskosti spočívajú v koreňoch násillia a používajú sa na podporu ozbrojených konfliktov. Úroveň násillia proti ženám a dievčatám v mase mieru je dôležitým indikátorom, aká je spoločnosť v skutočnosti spravodlivá a mierumilovná. Organizácie mieru a spravodlivosti, ktoré chcú ukončiť násilie vojny, budú efektívnejšie, ak pochopia celé spektrum násillia v ich spoločnosti a odmietnu ho.

Ľudia, ktorí prežili rodové násilie počas vojny vedia, že zmierenie je bez rodovej spravodlivosti nemožné. Prelomené tiež musí byť mlčanie o sexuálnom násillí proti mužom a chlapcom počas vojny. Mierové hnutia nemôžu ignorovať problémy týkajúce sa rodu a vojny, ako je zvýšená militarizácia žien, zrušnosti a vodcovstvo, ktoré môžu ženy a dievčatá vniesť do budovania mieru, a ako rodové očakávania posmeňujú

mužov bojova?.

Prečo je rodová perspektíva v našej práci dôležitá?

Ľudia pracujúci na spoločenskej zmene často predpokladajú, že sme oslobodení od predpokladov o rode, s ktorými sa vnútorne stotožnili, a že sa teda nepotrebujeme učiť a zmeniť. Vytváranie povedomia, zmena samého seba a dynamika v našich vlastných organizáciách vo vzťahu k rodovým záležitostiam je dôležitou osobnou a organizačnou premenou, ktorá sama o sebe pomáha znížiť štrukturálne násilie v spoločnosti. Pracovať na rodových problémoch je náročné, pretože je to o nás všetkých a nemôžeme sa tomu vyhnúť. Keďže sme priamo ovplyvnení, často želíme strachu, keď tento problém vyvstane. Nevieme, ako sa s ním vysporiadať, alebo to nechceme vedieť a obávame sa ďalších konfliktov a rozdelení. Často je ťažšie povedať, že toto nie je naša priorita. Aby sme sa posmelili, môžeme sa pozrieť na príklady, keď iné skupiny a hnutia začali klásť tieto otázky. Tento dokument bol prebraný z materiálov vytvorených Programom ženských mierotvorcov Medzinárodného spolooenstva zmierenia a rozšírený vo výcvikovom manuály Medzinárodného ženského partnerstva za mier a spravodlivosť.

Related content

[en](#)

[es](#)

[fr](#)

[de](#)

[Contribute](#) [Buy](#)

Comments

There are no comments on this article. Have you got something related to this topic, you'd like to say? Please feel free to be the first person to make a comment.

Add new comment